Հաստատված է
ՔՐԵԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԵՎ ՔՐԵԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ
ամբիոնի 31.08.2020թ. նիստում **(արձ. թիվ 1)**
Ամբիոնի պետի ժ/պ ________________ Հ.Խաչատրյան
31.08.2020թ.

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		ՀՀ քրեական իրավունք 4
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Իրավագիտություն, անվճար ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ		Քրեական իրավունքի և քրեաբանության ամբիոն E-mail: qreakan@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Մ.Մարկոսյան (h.գ.թ., դոցենտ) E-mail: misakmmm100@mail.ru, հեռ. 093 60 15 70
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		3-րդ կուրս, 6-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ		բակալավր

ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		**4 (չորս)**
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ		«ՀՀ քրեական իրավունք 4» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 120 ժամ, որից 32 ժամ դասախոսություն, 16 ժամ սեմինար պարապմունք, 16 ժամ գործնական պարապմունք, 56 ժամ ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված ժամերին սովորողը կատարում է գրականության ընթերցում և մշակում, վերլուծական, հետազոտական աշխատանք, դասախոսի հանձնարարությամբ կարող է գրել ռեֆերատներ և էսսեներ, պատրաստվում է հաջորդ դասին: Դասընթացի ընթացքում սովորողները հանձնում են երկու միջանկյալ քննություն: Դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի վերջում քննություն հանձնելով:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «Պետության և իրավունքի տեսություն» դասընթացի իմացության վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		«ՀՀ քրեական իրավունք 4» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագրերը:

ՆՊԱՏԱԿ		Դասընթացի նպատակն է սովորողներին հաղորդել գիտելիքներ և ձևավորել կարողություններ սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագրերի վերաբերյալ:
ԽՆԴԻՐՆԵՐ		Դասընթացի խնդիրներն են՝ • ուսումնասիրել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը, • ներկայացնել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների հիմնական հանցակազմերը, • ուսումնասիրել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ծանրացուցիչ հանգամանքները, • ներկայացնել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների որակման առանձնահատկությունները, • ուսումնասիրել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների և հարակից հանցագործությունների սահմանազատման չափանիշները:

ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ Կարողանա՝		1. վերլուծել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակ-չության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների հիմնական հանցակազմերը, 2. թվարկել և պարզաբանել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ծանրացնող հանգամանքները, 3. ներկայացված կոնկրետ իրավիճակում ճիշտ որակել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունները, 4. մատնանշել սեփականության, տնտեսական գործունեության, հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության, հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակ-չության առողջության, շրջակա միջավայրի անվտանգության, պետական իշխանության, զինվորական ծառայության կարգի, խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների և հարակից հանցակազմերի տարբերությունները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ		
Հիմնական		1. Ամբիոնի կողմից մշակված դասախոսություններ 2. Ս.Առաքելյան և ուրիշներ: ՀՀ քրեական իրավունք: Հատուկ մաս: Դասագիրք բուհերի համար: ԵՊՀ հրատ., Երևան, 2012, 3. Գ.Թ.Գրիգորյան, Մ.Մ.Մարկոսյան ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները քրեաիրավական նորմերի կիրառման վերաբերյալ/Երկրորդ լրամշակված հրատարակություն/Երևան, <<Արման Ասմանգուլյան>> ԱՁ տպարան, 2015թ., 300 էջ, 4. Уголовное право. Общая и особенная части/ Под ред. Н.Г. Кадникова.- М.: “Городец”, 2006. 5. Ветров Н.И. Уголовное право. Общая и Особенная части.- М.: “Книжный мир”, 2005. 6. Комментарий к Уголовному кодексу Российской Федерации/ Под общ. ред. В.М.Лебедева. - М.: «НОРМА», 2004.
Լրացուցիչ		1. Գ.Գրիգորյան, Մ.Մարկոսյան Կառավարման կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ: Մեկնաբանություններ, Երևան, Լուսաբաց, 2014, 126 էջ: 2. Մ.Մարկոսյան Դրամանենգության համար քրեական պատասխանատվության համեմատաիրավական վերլուծություն//Բանբեր Երևանի համալսարանի, 2014, N 2 (143), էջեր 53-60: 3. Մ.Մարկոսյան Քրեական պատասխանատվությունը ցուցմունք տալուց

հրաժարվելու համար//Բանբեր Երևանի համալսարանի, 2015, N 2 (17), էջեր 24-34:
4. Մ.Մարկոսյան Ակնհայտ հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված գույքի հափշտակության քրեաիրավական գնահատականը//Բանբեր Երևանի համալսարանի, 2016թ., թիվ 1 (19), էջեր 52-63:
5. М.Маркосян Критерии разграничения незаконного сбыта наркотических средств от пособничества в их незаконном приобретении/«Օրենքի պատվար» գիտամեթոդական ամսագիր, 2016, թիվ 2, էջեր 23-32:
6. М.Маркосян Поощрительные нормы как уголовно-правовые средства борьбы с коррупционными преступлениями//Բանբեր Երևանի համալսարանի, 2016, թիվ 3 /21/, էջեր 41-47:
7. Ա.Մելիքսեթյան, ՀՀ քրեական օրենսգրքի 235 հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված խրախուսական նորմի կիրառման վերաբերյալ որոշ հարցեր // <<Պետություն և իրավունք>>, 2014, թիվ 1 (63), էջեր 80-87:
8. Ա.Մելիքսեթյան Համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ (հարցեր և պատասխաններ), Երևան, ԱՁ Արման Ասմանգուլյան, 2016, 178 էջ:
9. Ա.Մելիքսեթյան Կիբերհանցագործության բնորոշումը և հնարավոր դրսևորումները//Դատական իշխանություն, 2015թ., 11-12, էջեր 84-89:
10. Ա.Մելիքսեթյան Համակարգչային տեխնիկայի օգտագործմամբ հափշտակությունը որպես կիբերհանցագործության տեսակ//Բանբեր Երևանի համալսարանի, 2015, N 3 (18), էջեր 21-30:
11. Դ.Թումասյան Քննիչի գործունեության խոչընդոտելու դեմ պայքարի քրեաիրավական երաշխիքները // Քննիչ, 2016, թիվ 1, էջեր 58-68:
12. Ա. Մնացականյան Զինվորական ենթակայության կարգի և զինծառայողների կանոնագրքային փոխհարաբերությունների դեմ ուղղված հանցագործությունների քրեաիրավական և կրիմինալոգիական որոշ հիմնախնդիրներ/ Երևան, <<Յաuոն>>, 237 էջ:
13. Безверхов А.Г. Имущественные преступления. Самара 2002г.
14. Бойцов А.И. Преступления против собственности. СПб., 2002.
15. Верина Г.В. Дифференциация ответственности за преступления против собст-венности. Саратов, 2003.
16. Лопашенко Н.А. Преступления против собственности. М., 2005.
17. Севрюков А.П. Хищение имущества: криминологические и уголовно-правовые аспекты. М., 2004.
18. Аистова Л.С. Незаконное предпринимательство. СПб., 2002.
19. Бойцов А.Н., Образжиев К.В. Уголовная ответственность за недопущение, ограничение или устранение конкуренции. Ставрополь, 2006.
20. Верин В.П. Преступления в сфере экономики. 3-е изд. М., 2003.
21. Волженкин Б.В. Экономические преступления. 2-е изд. СПб., 2002.
22. Данилова Н.А., Серова Е.Б., Сапожков А.А. Преступления в сфере банковской деятельности. СПб., 2003.
23. Дикаев С.У. Террор, терроризм и преступления террористического характера. СПб., 2006.
24. Емельянов В.П. Терроризм и преступления с признаками терроризирования. СПб., 2002.
25. Корецкий Д.А., Солоницкая Э.В. Оружие и его незаконный оборот. СПб., 2006.
26. Волженкин Б.В. Служебные преступления: комментарий законодательства и судебной практики. СПб., 2005.
27. Горелик А.С., Лобанова Л.В. Преступления против правосудия. СПб., 2004.
28. Ковалева Н.М. Должностное лицо и должностное преступление в

		законодательстве, теории и судебной практике России. Москва-Ставрополь, 2006. 29. Шнитенков А.В. Ответственность за преступления против интересов государственной службы и интересов службы в коммерческих и иных организациях. СПб., 2006. 30. Яни П.С. Взяточничество и должностное злоупотребление: уголовная ответственность. М., 2002. 31. Аветисян С.С. Воинские преступления.Теория и практика. Ереван, 2001г. 32. Адельханян Р.А. Военные преступления в современном праве. М., 2003. 33. Белый И.Ю. Международное преследование за военные преступления. М., 2004.

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		Բաղադրիչ 1- 20% (Միջանկյալ 1) Բաղադրիչ 2- 20% (Միջանկյալ 2) Բաղադրիչ 3- 60% (ամփոփիչ քննություն)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ		(see table below)

Գնահատման արդյունարար միավոր	Գնահատականը տառանշումով		
18-20	Գերազանց	Միջանկյալ գնահամա□ միավոր	
13-17	Լավ	Հարց 1	Հարց 2
8-12	Բավարար	2 միավոր	2 միավոր
0-7	Անբավարար		
0	Չներկայացած		

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ / ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (20 միավոր) առաջադիմություն: Առաջադիմության վերջնական գնահատականը ձևավորվում է սովորողի միջանկյալ և ամփոփիչ քննությունների գնահատականների հանրագումարի արդյունքում: Գնահատումը կատարվում է վերոնշյալ բաղադրիչների հիման վրա: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավարար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, նյութը սերտորեն կապում է ոստիկանության ծառայության խնդիրների հետ, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ազատորեն լուծում է խնդիրներն ու կատարում գործնական առաջադրանքները, ճիշտ է հիմնավորում ընդունած որոշումները, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝

		սխալներ թույլ չտալով. բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է ճիշտ կիրառել տեսական դրույթները, գործնական առաջադրանքները կատարելիս տիրապետում է անհրաժեշտ ունակությունների ու հմտությունների. գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսումնական նյութի շարադրման հաջորդականությունը և դժվարանում է կատարել գործնական առաջադրանքները. դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ, չի կարողանում կատարել գործնական առաջադրանքներն ու լուծել խնդիրները:
ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		
		Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի սովորողին:
Ներկայություն		Սովորողի դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկընդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն աշխատանքների հանձնում: Սովորողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլև մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ		Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ		Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործություններ (6 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 4 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հափշտակության հասկացությունը և հատկանիշները 2. Հափշտակությունների ծանրացնող հանգամանքները 3. Ավազակություն 4. Կողոպուտ 5. Գողություն 6. Խարդախություն 7. Յուրացում կամ վատնում 8. Առանձնակի արժեք ունեցող առարկաներ հափշտակելը 9. Հափշտակությունը, որը կատարվել է համակարգչային տեխնիկայի օգտագործմամբ 10. Շորթում 11. Ավտոմեքենային կամ տրանսպորտային այլ միջոցին ապօրինաբար տիրանալն առանց հափշտակելու նպատակի 12. Գույքային վնաս պատճառելը խաբեության կամ վստահությունը չարաշահելու եղանակով 13. Գույքը դիտավորությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը: Գույքն անզգուշությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը 14. Գույքի պահպանության պարտականություններն անփույթ կամ անբարեխիղճ կատարելը	Հարցեր 1-14 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 1-14– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-14 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Սովորողներին առաջարկվում է թեմայի վերաբերյալ հարցեր տալ միմյանց: Հարցեր 1-14 – անցկացվում է գործնական պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները կատարում են իրավիճակային խնդիրներում ներկայացված հանցագործությունների որակում, հիմնավորում են սեփական տեսակետը:

Թեմա 2 Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործություններ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Տնտեսական գործունեության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Օրինական ձեռնարկատիրական և այլ տնտեսական գործունեությանը խոչընդոտելը, դրա տեսակները 3. Ապօրինի ձեռնարկատիրություն, դրա տեսակները 4. Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտներն օրինականացնելը (փողերի լվացումը) 5. Կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը, դրա տեսակները	Հարցեր 1-9 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 2-9– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ

6. Հարկերը, տուրքերը կամ այլ պարտադիր վճարումները վճարելուց խուսափելը, դրա տեսակները 7. Սպառողներին խաբելը 8. Կանխիկ դրամական միջոցների և (կամ) վճարային գործիքների մաքսանենգությունը 9. Ակնհայտ հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված գույք ձեռք բերելը կամ իրացնելը, դրա տեսակները	հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-9 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Սովորողներին առաջարկվում է թեմայի վերաբերյալ հարցեր տալ միմյանց: Հարցեր 2-9 – անցկացվում է գործնական պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները կատարում են իրավիճակային խնդիրներում ներկայացված հանցագործությունների որակում, հիմնավորում են սեփական տեսակետը:

Թեմա 3 Հասարակական անվտանգության, համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հասարակական անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Ահաբեկչություն, դրա տեսակները 3. Պատանդ վերցնելը, դրա տեսակները 4. Օդանավ, նավ կամ երկաթուղային շարժակազմ փախցնելը կամ զավթելը, դրա տեսակները 5. Բանդիտիզմը, դրա տեսակները 6. Զանգվածային անկարգությունները, դրա տեսակները 7. Ազգային, ռասսայական կամ կրոնական թշնամանք հարուցելը, դրա տեսակները 8. Ապօրինի կերպով զենք, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթուցիկ սարքեր ձեռք բերելը, իրացնելը, պահելը, փոխադրելը կամ կրելը, դրա տեսակները 9. Ապօրինի կերպով զենք պատրաստելը, դրա տեսակները 10. Զենք, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթուցիկ սարքեր հափշտակելը կամ շորթելը 11. Ճանապարհային երթևեկության և տրասպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, դրա տեսակները 12. Համակարգչային տեղեկատվության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը	Հարցեր 1-12 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 1-12– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-12 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 2-12 – անցկացվում է գործնական պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները կատարում են իրավիճակային խնդիրներում ներկայացված հանցագործությունների

	որակում, հիմնավորում են սեփական տեսակետը:

Թեմա 4 **Հասարակական կարգի և բարոյականության, բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործութնուններ** **(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Հասարակական կարգի և բարոյականության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Խուլիգանությունը, դրա տեսակները 3. Ահաբեկչության մասին սուտ հաղորդում տալը 4. Շահադիտական նպատակով այլ անձին պոռնկությամբ զբաղվելուն ներգրավելը, դրա տեսակները 5. Պոռնկությամբ զբաղվելուն նպաստելը 6. Պոռնկագրական նյութեր կամ առարկաներ ապօրինի տարածելը, դրա տեսակները 7. Պատմության և մշակույթի հուշարձանները ոչնչացնելը կամ վնասելը, դրա տեսակները 8. Դիակը կամ թաղման վայրերը անարգանքի ենթարկելը, դրա տեսակները 9. Բնակչության առողջության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 10. Թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի, դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունը իրացնելու նպատակով, դրա տեսակները 11. Թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ նյութեր հափշտակելը կամ շորթելը 12. Թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ նյութեր ստանալու իրավունք տվող դեղատոմսեր կամ այլ փաստաթղթեր ապօրինի տալը 13. Թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ նյութերի գործածմանը հակելը կամ ներգրավելը, դրա տեսակները 14. Մշակումն արգելված թմրանյութեր, հոգեմետ, խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութեր պարունակող բույսեր ապօրինի ցանելը կամ աճեցնելը 15. Թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ նյութեր գործածելու համար որջեր կազմակերպելը կամ պահելը	Հարցեր 1-15 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 2-15– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-15 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 2-15 – անցկացվում է գործնական պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները կատարում են իրավիճակային խնդիրներում ներկայացված հանցագործությունների որակում, հիմնավորում են սեփական տեսակետը:

Թեմա 5 **Շրջակա միջավայրի անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ** **(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք)**	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Շրջակա միջավայրի անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Ջրերն աղտոտելը	Հարցեր 1-7 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող

3. Մթնոլորտային օդն աղտոտելը 4. Ջրային կենդանիներ և բույսեր ապօրինի արդյունահանելը 5. Ապօրինի որսը 6. Ծառերի, թփերի և բուսածածկի ապօրինի հատումը 7. Անտառներ ոչնչացնելը կամ վնասելը	հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 2-7– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-7 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Սովորողներին առաջարկվում է թեմայի վերաբերյալ հարցեր տալ միմյանց:

Թեմա 6
Պետական իշխանության դեմ ուղղված հանցագործություններ
(4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 4 ժամ գործնական պարապմունք)

Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Պետական իշխանության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Պետական դավաճանությունը 3. Իշխանությունը յուրացնելը 4. Պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի ապանությունը 5. Պետական գաղտնիքը հրապարակելը, դրա տեսակները 6. Պետական գաղտնիք պարունակող փաստաթղթերի կամ համակարգչային տեղեկատվության հետ վարվելու կանոնները խախտելը 7. Պաշտոնական լիազորությունները չարաշահելը, դրա տեսակները 8. Պաշտոնական լիազորությունները անցնելը, դրա տեսակները 9. Կաշառք ստանալը, դրա տեսակները 10. Կաշառք տալը, դրա տեսակները 11. Կաշառքի միջնորդությունը, դրա տեսակները 12. Պատոնեական կեղծիք, դրա տեսակները 13. Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը, դրա տեսակները 14. Ինքնիրավչությունը, դրա տեսակները 15. Փաստաթղթեր, դրոշմներ, կնիքներ, ձևաթղթեր, տրանսպորտային միջոցների պետհամարանիշեր կեղծելը, իրացնելը կամ օգտագործելը, դրա տեսակները 16. Ժամկետային կամ այլընտրանքային զինվորական	Հարցեր 1-23 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 1-23– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-23 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Սովորողներին առաջարկվում է թեմայի վերաբերյալ հարցեր տալ միմյանց: Հարցեր 2-23 – անցկացվում է գործնական պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները կատարում են իրավիճակային խնդիրներում

ծառայությունից, վարժական հավաքներից կամ զորահավաքներից խուսափելը, դրա տեսակները 17. Սուտ մատնություն, դրա տեսակները 18. Հանցագործությունը պարտակելը 19. Հանցագործության մասին չհայտնելը 20. Ակնհայտ անմեղ անձին քրեական պատասխանատվության ենթարկելը, դրա տեսակները 21. Սուտ ցուցմունք կամ կեղծ եզրակացություն տալը կամ ակնհայտ սխալ թարգմանություն կատարելը, դրա տեսակները 22. Ցուցմունք տալուց հրաժարվելը 23. Ապօրինի ձերբակալելը կամ կալանավորելը, դրա տեսակները	ներկայացված հանցագործությունների որակում, հիմնավորում են սեփական տեսակետը:

Թեմա 7 Զինվորական ծառայության կարգի դեմ ուղղված հանցագործություններ (4 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սեմինար պարապմունք, 2 ժամ գործնական պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն
1. Զինվորական ծառայության կարգի դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Հրամանը չկատարելը 3. Զորամասը կամ ծառայության վայրը ինքնակամ թողնելը, դրա տեսակները 4. Դասալքությունը, դրա տեսակները 5. Դիվակապտությունը	Հարցեր 1-5 – ներկայացվում է դասախոսություն՝ զուգահեռաբար ներկայացնելով քննարկվող հանցագործությունների որակման վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի իրավական դիրքորոշումները: Հարցեր 2-5– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-5 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը: Սովորողներին առաջարկվում է թեմայի վերաբերյալ հարցեր տալ միմյանց: Հարցեր 2-5 – անցկացվում է գործնական պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները կատարում են իրավիճակային խնդիրներում ներկայացված հանցագործությունների որակում, հիմնավորում են սեփական տեսակետը:

Թեմա 8 Խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործություններ

(2 ժամ դասախոսություն, 2 ժամ սիմնար պարապմունք)	
Թեմայի հարցեր	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Խաղաղության և մարդկության անվտանգության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր բնութագիրը 2. Ագրեսիվ պատերազմը 3. Զանգվածային ոչնչացման զենք արտադրելը կամ տարածելը 4. Ցեղասպանությունը 5. Էկոցիդը	Հարցեր 1-5 – ներկայացվում է դասախոսություն: Հարցեր 1-5– ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ծանոթանում են գրականությանը՝ դասախոսության ժամանակ ներկայացված նյութը յուրացնելու և տվյալ հարցերի վերաբերյալ ավելի խորը գիտելիքներ ձեռք բերելու համար և պատրաստվում են սեմինար պարապմունքին՝ միաժամանակ առանձնացնելով անհասկանալի մնացած հարցերը: Հարցեր 1-5 – անցկացվում է սեմինար պարապմունք, որի ընթացքում սովորողները ներկայացնում են ուսումնասիրված հանցագործությունների քրեաիրավական բնութագիրն ու որակման առանձնահատկությունները: Դասախոսը պարզաբանում է անհասկանալի մնացած հարցերը:

Հարցաշար

«ՀՀ քրեական իրավունք 4» դասընթացի 1-ին միջանկյալ քննության

1. Ավազակություն, դրա տեսակները
2. Կողոպուտ, դրա տեսակները
3. Գողությունը, դրա տեսակները
4. Խարդախություն, դրա տեսակները
5. Յուրացնելը կամ վատնելը, դրա տեսակները
6. Շորթում, դրա տեսակները
7. Ավտոմեքենային կամ տրանսպորտային այլ միջոցին ապօրինաբար տիրանալն առանց հափշտակելու նպատակի, դրա տեսակները
8. Գույքային վնաս պատճառելը խաբեության կամ վստահությունը չարաշահելու եղանակով, դրա տեսակները
9. Գույքը դիտավորությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, դրա տեսակները
10. Օրինական ձեռնարկատիրական և այլ տնտեսական գործունեությանը խոչընդոտելը, դրա տեսակները
11. Ապօրինի ձեռնարկատիրություն, դրա տեսակները
12. Կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը, դրա տեսակները

Հարցաշար

«ՀՀ քրեական իրավունք 4» դասընթացի 2-րդ միջանկյալ քննության

1. Հարկերը, տուրքերը կամ այլ պարտադիր վճարումները վճարելուց խուսափելը, դրա տեսակները
2. Սպառողներին խաբելը
3. Մաքսանենգություն, դրա տեսակները
4. Ակնհայտ հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված գույք ձեռք բերելը կամ իրացնելը, դրա տեսակները
5. Ահաբեկչություն, դրա տեսակները
6. Պատանդ վերցնելը, դրա տեսակները
7. Բանդիտիզմը, դրա տեսակները
8. Զանգվածային անկարգությունները, դրա տեսակները
9. Ճանապարհային երթևեկության և տրասպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, դրա տեսակները
10. Խուլիգանությունը, դրա տեսակները
11. Ահաբեկչության մասին սուտ հաղորդում տալը
12. Պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի սպանությունը

Հարցաշար

«ՀՀ քրեական իրավունք 4» դասընթացի կիսամյակային քննության

1. ՀՀ քրեական իրավունքի հատուկ մասի հասկացությունը, նշանակությունը և համակարգը
2. Սպանություն, դրա ընդհանուր քրեաիրավական բնութագիրը
3. Երկու կամ ավելի անձանց սպանություն
4. Անձի կամ նրա մերձավորի սպանությունը՝ կապված այդ անձի կողմից իր ծառայողական գործունեության կամ հասարակական պարտքի կատարման հետ
5. Ակնհայտ հղի կնոջ, առանձին դաժանությամբ սպանություն
6. Շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից կատարված սպանություն
7. Շահադիտական դրդումներով, պատվերով, ինչպես նաև շորթմամբ, ավազակությամբ կամ բանդիտիզմով զուգորդված սպանություն
8. Խուլիգանական դրդումներով, այլ հանցանքը թաքցնելու կամ դրա կատարումը հեշտացնելու նպատակով սպանություն

9. Բռնաբարությամբ կամ սեքսուալ բնույթի բռնի գործողություններով զուգորդված սպանություն
10. Տուժողի մարմնի մասերի կամ հյուսվածքների օգտագործման նպատակով սպանություն
11. Հոգեկան խիստ հուզմունքի վիճակում կատարված սպանություն և դրա տեսակները
12. Մոր կողմից նորածին երեխայի սպանությունը
13. Ինքնասպանության հասցնելը և հակելը
14. Դիտավորությամբ առողջությանը ծանր վնաս հասցնելը, դրա տեսակները
15. Դիտավորությամբ առողջությանը միջին ծանրության վնաս պատճառելը
16. Ծեծ
17. Մարդուն առևանգելը և դրա տեսակները
18. Մարդու թրաֆիքինգը կամ շահագործումը
19. Ազատությունից ապօրինի զրկելը
20. Վտանգի մեջ թողնելը
21. Հոգեբուժական հիվանդանոցում ապօրինի տեղավորելը կամ պահելը և դրա տեսակները
22. Բռնաբարություն, դրա տեսակները
23. Սեքսուալ բնույթի բռնի գործողություններ, դրա տեսակները
24. Սեռական հարաբերության կամ սեքսուալ բնույթի գործողություններին հարկադրելը
25. Անառակաբարո գործողություններ, դրա տեսակները
26. Քաղաքացիների իրավահավասարությունը խախտելը և դրա տեսակները
27. Անձնական կամ ընտանեկան կյանքի մասին տեղեկություններ ապօրինի հավաքելը, պահելը, օգտագործելը կամ տարածելը
28. Բնակարանի անձեռնմխելիությունը խախտելը և դրա տեսակները
29. Ընտրական իրավունքի իրականացմանը, ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքներին կամ ընտրությանը մասնակցող անձանց լիազորությունների իրականացմանը խոչընդոտելը և դրա տեսակները
30. Ընտրությունների կամ քվեարկության արդյունքները կեղծելը
31. Անչափահասին հանցանքի կատարմանը ներգրավելը և դրա տեսակները
32. Սեփականության դեմ ուղղված հանցագործությունների ընդհանուր քրեաիրավական բնութագիրը
33. Ավազակություն, դրա տեսակները
34. Կողոպուտ, դրա տեսակները
35. Գողությունը, դրա տեսակները
36. Խարդախություն, դրա տեսակները
37. Յուրացնելը կամ վատնելը, դրա տեսակները
38. Առանձնակի արժեք ունեցող առարկաներ հափշտակելը, դրա տեսակները
39. Շորթում, դրա տեսակները
40. Ավտոմեքենային կամ տրանսպորտային այլ միջոցին ապօրինաբար տիրանալն առանց հափշտակելու նպատակի, դրա տեսակները
41. Գույքային վնաս պատճառելը խաբեության կամ վստահությունը չարաշահելու եղանակով, դրա տեսակները
42. Գույքը դիտավորությամբ ոչնչացնելը կամ վնասելը, դրա տեսակները
43. Օրինական ձեռնարկատիրական և այլ տնտեսական գործունեությանը խոչընդոտելը, դրա տեսակները
44. Ապօրինի ձեռնարկատիրություն, դրա տեսակները
45. Կեղծ փողեր կամ արժեթղթեր պատրաստելը, պահելը կամ իրացնելը, դրա տեսակները
46. Հարկերը, տուրքերը կամ այլ պարտադիր վճարումները վճարելուց խուսափելը, դրա տեսակները
47. Սպառողներին խաբելը
48. Մաքսանենգություն, դրա տեսակները
49. Ակնհայտ հանցավոր ճանապարհով ձեռք բերված գույք ձեռք բերելը կամ իրացնելը, դրա տեսակները
50. Ահաբեկչություն, դրա տեսակները
51. Պատանդ վերցնելը, դրա տեսակները
52. Բանդիտիզմը, դրա տեսակները
53. Զանգվածային անկարգությունները, դրա տեսակները
54. Ապօրինի կերպով զենք, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթուցիկ սարքեր ձեռք բերելը, իրացնելը, պահելը, փոխադրելը կամ կրելը, դրա տեսակները
55. Ապօրինի կերպով զենք պատրաստելը, դրա տեսակները
56. Զենք, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթուցիկ սարքեր հափշտակելը կամ շորթելը

57. Ճանապարհային երթևեկության և տրասպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, դրա տեսակները
58. Խուլիգանության հասկացությունը և հատկանիշները
59. Խուլիգանության ծանրացնող հանգամանքները
60. Ահաբեկչության մասին սուտ հաղորդում տալը
61. Շահադիտական նպատակով այլ անձին պոռնկությամբ զբաղվելուն ներգրավելը, դրա տեսակները
62. Պոռնկությամբ զբաղվելուն նպաստելը
63. Պոռնկագրական նյութեր կամ առարկաներ տարածելը, դրա տեսակները
64. Դիակը կամ թաղման վայրերը անարգանքի ենթարկելը, դրա տեսակները
65. Թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի, դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունը իրացնելու նպատակով, դրա տեսակները
66. Մշակումն արգելված թմրանյութեր, հոգեմետ, խիստ ներգործող կամ թունավոր նյութեր պարունակող բույսեր ապօրինի ցանելը կամ աճեցնելը
67. Պետական դավաճանությունը
68. Պետական, քաղաքական կամ հասարակական գործչի ապանությունը
69. Պաշտոնական լիազորությունները չարաշահելը, դրա տեսակները
70. Պաշտոնական լիազորությունները անցնելը, դրա տեսակները
71. Կաշառք ստանալը
72. Կաշառք ստանալու ծանրացնող հանգամանքները
73. Կաշաառք տալը, դրա տեսակները
74. Կաշառքի միջնորդությունը, դրա տեսակները
75. Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրելը, դրա տեսակները
76. Ինքնիրավչությունը, դրա տեսակները
77. Փաստաթղթեր, դրոշմներ, կնիքներ, ձևաթղթեր, տրանսպորտային միջոցների պետհամարանիշեր կեղծելը, իրացնելը կամ օգտագործելը, դրա տեսակները
78. Ժամկետային կամ այլընտրանքային զինվորական ծառայությունից, վարժական հավաք¬նե¬րից կամ զորահավաքներից խուսափելը, դրա տեսակները
79. Սուտ մատնություն, դրա տեսակները
80. Հանցագործությունը պարտակելը
81. Հանցագործության մասին չհայտնելը
82. Ակնհայտ անմեղ անձին քրեական պատասխանատվության ենթարկելը, դրա տեսակները
83. Սուտ ցուցմունք կամ կեղծ եզրակացություն տալը կամ ակնհայտ սխալ թարգմանություն կատարելը, դրա տեսակները
84. Ցուցմունք տալուց հրաժարվելը
85. Ապօրինի ձերբակալելը կամ կալանավորելը, դրա տեսակները
86. Զորամասը կամ ծառայության վայրը ինքնակամ թողնելը, դրա տեսակները
87. Դասալքությունը, դրա տեսակները